

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36013448	Manuel Antonio	Vigo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	Sanidade	CSSAN06	Anatomía patolóxica e citodiagnóstico	Ciclos formativos de grao superior	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
MP1382	Citloxía xeral	2023/2024	8	157	157

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	DAVID GÓMEZ MOSQUERA
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión inspector

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este módulo profesional consta 10 Unidades didácticas que inclúen os contidos necesarios para acadar unha formación suficiente de cara ao desempeño profesional na función de selección e aproximación diagnóstica de mostras de citoloxía xeral, é dicir, de mostras de citoloxías de todos os órganos do corpo exceptuando órganos xenitais femininos e mama, tanto procedentes de líquidos e segregacións corporais coma as obtidas por punción aspiración con agulla fina (PAAF); éstas inclúen principalmente as citoloxías de aparello respiratorio, aparello dixestivo, aparello xenito-urinario (non xinecolóxico), glándula tiroide, ganglio linfático e cavidades serosas e sinoviais (derrames).

Esta función inclúe aspectos como:

- Identificación dos criterios de idoneidade da mostra para o seu estudo citotécnico.
- Realización do barrido e marcaxe de zonas de interese.
- Recoñecemento de patróns de normalidade existentes nas mostras citolóxicas xerais.
- Recoñecemento dos rasgos de citopatoloxía inflamatoria/reparativa, infecciosa, dexenerativa e preneoplásica existentes nas mostras citolóxicas xerais.
- Recoñecemento dos rasgos de citopatoloxía tumoral, benigna e maligna, existentes nas mostras citolóxicas xerais.
- Aproximación diagnóstica citopatolóxica.
- Valoración dos resultados e elaboración de informes.

As actividades profesionais asociadas a esta función relaciónanse coa competencia xeral do Título de Técnico superior en Anatomía Patolóxica e Citodiagnóstico, especialmente no referido a "Procesar mostras citolóxicas, seleccionar e facer a aproximación diagnóstica de citoloxías xerais, de maneira que sirvan como soporte ao diagnóstico clínico, organizando e programando o traballo, e cumprindo criterios de calidade do servizo e de óptimo aproveitamento dos recursos, baixo a supervisión facultativa correspondente".

Esta función levana a cabo os Técnicos superiores en Anatomía Patolóxica e Citodiagnóstico no posto de Citotécnico, tanto nos Laboratorios de Anatomía Patolóxica integrados en hospitais ou en centros de investigación coma nos Laboratorios independentes, e tanto no eido público coma no privado.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)
1	Citopatoloxía do aparato respiratorio		28	18
2	Citopatoloxía do aparato dixestivo		28	16
3	Citopatoloxía do aparato urinario		26	16
4	Citopatoloxía de líquidos orgánicos, sistema nervioso e globo ocular		25	16
5	Citopatoloxía de tiroides, paratiroides, próstata y testículo		25	18
6	Citopatoloxía de ganglios linfáticos, bazo, timo, tecidos brandos e oso		25	16

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Citopatoloxía do aparato respiratorio	28

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Analiza imaxes de citoloxías procedentes do aparello respiratorio, en relación cos patróns de normalidade e anormalidade celular	SI

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA1.1 Describiuse a histoloxía e as características celulares do aparello respiratorio
CA1.2 Definíronse os procesos benignos e malignos máis frecuentes de cada órgano ou víscera
CA1.3 Tipificáronse os tipos de mostras do aparello respiratorio
CA1.4 Definíronse as características dun patrón de normalidade para as preparacións obtidas do aparello respiratorio
CA1.5 Definíronse as características dun patrón citopatolóxico característico de cada patoloxía infecciosa, inflamatoria ou dexenerativa
CA1.6 Identificáronse os microorganismos polas súas características morfolóxicas, de tinguidura específicas e polo efecto citopático dos virus
CA1.7 Tipificáronse as modificacións e os elementos formes extracelulares que se observan nas preparacións
CA1.8 Identificáronse as características dun patrón neoplásico benigno e maligno, e os criterios citolóxicos específicos de malignidade para cada tipo tumoral
CA1.9 Relacionouse o achado coa información clínica achegada, e rexistrouse o resultado coa terminoloxía correspondente

4.1.e) Contidos

Contidos
Histoloxía de aparello respiratorio. Métodos de exploración e obtención de mostras: esputo, cepillado bronquial, lavado bronquial, aspiración bronquial (BAS), lavado bronquioloalveolar (LBA) e punción-aspiración con agulla fina (PAAF). Patróns de normalidade en citoloxía de aparello respiratorio. Inflamación crónica granulomatosa, alteracións por axentes quimioterápicos e radiación. Doenzas benignas e malignas. Inmunocitoquímica no cancro de pulmón.

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Citopatoloxía do aparato dixestivo	28

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA4 - Analiza imaxes de citoloxías procedentes de aparello dixestivo, en relación cos patróns de normalidade e anormalidade celular	SI

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA4.1 Describiuse a histoloxía e as características celulares do aparello dixestivo
CA4.2 Definíronse os procesos benignos e malignos máis frecuentes de cada órgano, viscera ou aparello
CA4.3 Tipificáronse os tipos de mostras do aparello dixestivo
CA4.4 Definíronse as características dun patrón de normalidade para as preparacións obtidas do aparello dixestivo
CA4.5 Definíronse as características dun patrón citopatolóxico característico de cada patoloxía infecciosa, inflamatoria ou dexenerativa
CA4.6 Identificáronse os microorganismos polas súas características morfolóxicas, de tinguidura específicas e polo efecto citopático dos virus
CA4.7 Tipificáronse as modificacións e os elementos formes extracelulares que se observan nas preparacións
CA4.8 Identificáronse as características dun patrón neoplásico benigno e maligno, e os criterios citolóxicos específicos de malignidade para cada tipo tumoral
CA4.9 Relacionouse o achado coa información clínica achegada, e rexistrouse o resultado coa terminoloxía correspondente

4.2.e) Contidos

Contidos
Histoloxía do aparello dixestivo.
Métodos de exploración e obtención de mostras.
Patróns de normalidade en citoloxía da cavidade oral e das glándulas salivares: citopatoloxía tumoral.
Patróns de normalidade en citoloxía de esófago e estómago: citopatoloxía tumoral.
Patróns de normalidade en citoloxía de intestino: citopatoloxía tumoral.
Patróns de normalidade en citoloxía de fígado e vías biliares: citopatoloxía.
Patróns de normalidade en citoloxía de páncreas: citopatoloxía tumoral.

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Citopatoloxía do aparato urinario	26

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA5 - Analiza imaxes de citoloxías procedentes de aparello urinario, en relación cos patróns de normalidade e anormalidade celular	SI

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA5.1 Describiuse a histoloxía e as características celulares do aparello urinario
CA5.2 Definíronse os procesos benignos e malignos máis frecuentes de cada órgano, viscera ou aparello
CA5.3 Tipificáronse os tipos de mostras do aparello urinario
CA5.4 Definíronse as características dun patrón de normalidade para as preparacións obtidas do aparello urinario
CA5.5 Definíronse as características dun patrón citopatolóxico característico de cada patoloxía infecciosa, inflamatoria ou dexenerativa
CA5.6 Identificáronse os microorganismos polas súas características morfolóxicas, de tinguidura específicas e polo efecto citopático dos virus
CA5.7 Tipificáronse as modificacións e os elementos formes extracelulares que se observan nas preparacións
CA5.8 Identificáronse as características dun patrón neoplásico benigno e maligno, e os criterios citolóxicos específicos de malignidade para cada tipo tumoral
CA5.9 Relacionouse o achado coa información clínica achegada, e rexistrouse o resultado coa terminoloxía correspondente

4.3.e) Contidos

Contidos
Ril: histoloxía; métodos de exploración e obtención de mostras; patróns de normalidade en citoloxía de ril; citopatoloxía non tumoral e tumoral.
Vías urinarias: histoloxía; patróns de normalidade en citoloxía de vías urinarias; citopatoloxía non tumoral (infeccións e inflamacións) e citopatoloxía tumoral (benigna e maligna).
Glándula suprarrenal: histoloxía; patróns de normalidade en citoloxía de glándula suprarrenal; citopatoloxía non tumoral (infeccións e inflamacións) e tumoral.

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	Citopatoloxía de líquidos orgánicos, sistema nervioso e globo ocular	25

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Analiza imaxes de citoloxías procedentes de líquidos orgánicos, sistema nervioso e globo ocular, en relación cos patróns de normalidade e anormalidade celular	SI

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA6.1 Describiuse a histoloxía e as características celulares de líquidos orgánicos, sistema nervioso e globo ocular
CA6.2 Definíronse os procesos benignos e malignos máis frecuentes de cada órgano, viscera ou aparello
CA6.3 Tipificáronse os tipos de mostras de líquidos orgánicos, sistema nervioso e globo ocular
CA6.4 Definíronse as características dun patrón de normalidade para as preparacións obtidas de líquidos orgánicos, sistema nervioso e globo ocular
CA6.5 Definíronse as características dun patrón citopatolóxico característico de cada patoloxía infecciosa, inflamatoria ou dexenerativa
CA6.6 Identificáronse os microorganismos polas súas características morfolóxicas, de tinguidura específicas e polo efecto citopático dos virus
CA6.7 Tipificáronse as modificacións e os elementos formes extracelulares que se observan nas preparacións
CA6.8 Identificáronse as características dun patrón neoplásico benigno e maligno, e os criterios citolóxicos específicos de malignidade para cada tipo tumoral
CA6.9 Relacionouse o achado coa información clínica achegada, e rexistrouse o resultado coa terminoloxía correspondente

4.4.e) Contidos

Contidos
Derramos en cavidades: métodos de exploración.
Líquido ascítico. Características do líquido do derramo tumoral e non tumoral. Histoloxía.
Líquido pleural. Lavado de cavidades. Patróns de normalidade en citoloxía de líquido pleural. Citopatoloxía tumoral e non tumoral.
Líquido cefalorraquídeo. Patróns de normalidade e citopatoloxía de líquido cefalorraquídeo.
Líquido pericárdico. Patróns de normalidade e citopatoloxía de líquido pericárdico.
Líquido sinovial. Patróns de normalidade e citopatoloxía dos derramos sinoviais.
Líquido amniótico.
Sistema nervioso central e globo ocular. Patróns de normalidade e citopatoloxía de SNC e globo ocular.

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Citopatoloxía de tiroides, paratiroides, próstata y testículo	25

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Analiza imaxes de citoloxías procedentes de tiroide, paratiroide, próstata e testículo, en relación cos patróns de normalidade e anormalidade celular	SI

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA3.1 Describiuse a histoloxía e as características celulares de tiroide, paratiroide, próstata e testículo
CA3.2 Definíronse os procesos benignos e malignos máis frecuentes de cada órgano ou viscera
CA3.3 Tipificáronse os tipos de mostras de tiroide, paratiroide, próstata e testículo
CA3.4 Definíronse as características dun patrón de normalidade para as preparacións obtidas de tiroide, paratiroide, próstata e testículo
CA3.5 Definíronse as características dun patrón citopatolóxico característico de cada patoloxía infecciosa, inflamatoria ou dexenerativa
CA3.6 Tipificáronse as modificacións e os elementos formes extracelulares que se observan nas preparacións
CA3.7 Identificáronse as características dun patrón neoplásico benigno e maligno, e os criterios citolóxicos específicos de malignidade para cada tipo tumoral
CA3.8 Relacionouse o achado coa información clínica achegada, e rexistrouse o resultado coa terminoloxía correspondente

4.5.e) Contidos

Contidos
Tiroide e paratiroide: histoloxía da tiroide e da paratiroide; métodos de exploración e obtención de mostras; patróns de normalidade en citoloxía; citopatoloxía non tumoral e tumoral.
Próstata e testículo: citopatoloxía tumoral de próstata e testículo; histoloxía da próstata e do testículo; métodos de exploración e obtención de mostras; citopatoloxía tumoral.

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Citopatoloxía de ganglios linfáticos, bazo, timo, tecidos brandos e óso	25

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Analiza imaxes de citoloxías procedentes de ganglios linfáticos, bazo, timo, pel, tecidos brandos e óso, en relación cos patróns de normalidade e anormalidade celular	SI

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación
CA2.1 Describiuse a histoloxía e as características celulares de ganglios linfáticos, bazo, timo, pel, tecidos brandos e óso
CA2.2 Definíronse os procesos benignos e malignos máis frecuentes de cada órgano ou viscera
CA2.3 Tipificáronse os tipos de mostras de ganglios linfáticos, bazo, timo, pel, tecidos brandos e óso
CA2.4 Definíronse as características dun patrón de normalidade para as preparacións obtidas de ganglios linfáticos, bazo, timo, pel, tecidos brandos e óso
CA2.5 Definíronse as características dun patrón citopatolóxico característico de cada patoloxía infecciosa, inflamatoria ou dexenerativa
CA2.6 Identificáronse os microorganismos polas súas características morfolóxicas, de tinguidura específicas e polo efecto citopático dos virus
CA2.7 Tipificáronse as modificacións e os elementos formes extracelulares que se observan nas preparacións
CA2.8 Identificáronse as características dun patrón neoplásico benigno e maligno, e os criterios citolóxicos específicos de malignidade para cada tipo tumoral
CA2.9 Relacionouse o achado coa información clínica achegada, e rexistrouse o resultado coa terminoloxía correspondente

4.6.e) Contidos

Contidos
Ganglios linfáticos e do timo: histoloxía; métodos de exploración e obtención de mostras; patróns de normalidade en citoloxía; citopatoloxía benigna e maligna.
Pel, tecidos brandos e óso: histoloxía; métodos de exploración e obtención de mostras; patróns de normalidade en citoloxía; citoloxía tumoral da pel, dos tecidos brandos e do óso.

5. Mínimos exigibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Todos os mínimos exigibles reflectidos nesta programación deberán ser superados para lograr os resultados de aprendizaxe plasmados no currículo do título.

Cada mínimo exigible contará cunha ponderación aproximada sobre o seu peso na calificación da unidade didáctica a que pertence.

O alumno aprobará o módulo cando supere todas as avaliacións parciais (1ª, 2ª).

O alumno aprobará a avaliación parcial obtendo unha nota igual ou superior a 5 en dita avaliación parcial.

Aprobado o módulo, a nota final deste será a media aritmética das notas obtidas en cada avaliación parcial (50% 1ª ev, 50% 2ª). Para este cálculo utilizarase a nota obtida nas avaliacións parciais con dous decimais.

As notas das avaliacións parciais e a nota final do módulo proporcionaranse en números naturais do 1 ó 10, sen decimais. Estas notas calcularanse por redondeo.

A nota de cada avaliación parcial calcularase tendo en conta as seguintes ponderacións:

-Nota exames: 100%

Os exames poderán ter carácter teórico e/ou práctico.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Realizaráse seguimento dos alumnos que non superen as avaliacións parciais nin os mínimos exigibles asociados a elas.

Igualmente, proporáse actividades que permitan traballar os mínimos exigibles non superados. Especialmente, repaso de contidos e resolución de dúbidas co profesor.

Antes da avaliación final do módulo realizarase un exame de recuperación composto polos contidos de todas as avaliacións parciais non superadas (1ª avaliación e 2ª avaliación).

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumnado que perderá o dereito á avaliación continua por acumulación de faltas de asistencia, poderá presentarse a unha proba de avaliación extraordinaria.

A proba de avaliación extraordinaria consistirá en un único exame no que se avaliará sobre todos os contidos impartidos no curso escolar. Ditos contidos representarán, de forma proporcionada, todos os criterios de avaliación do módulo.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Os principais indicadores do grao do cumprimento da programación serán:

Grao de cumprimento da temporalización

Logro dos obxectivos programados

Para a avaliación da práctica docente recabarase información a través dun ou varios cuestionarios que cumprimentará o alumnado e nos que se solicitará valoración sobre a práctica docente, a metodoloxía e outros aspectos de relevancia na impartición do módulo.

O seguimento da programación será documentada mensualmente por cada docente no modelo Seguimento da Programación (MD.75.PRO.03), na memoria final do módulo e na avaliación final da programación.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

CUESTIONARIO INICIAL DO MÓDULO:

- Elaboración polo alumnado dun cuestionario facilitado polo departamento de orientación. Esta proba realizarase nos primeiros días de comezo do curso escolar, non sendo valorable senón tan só orientativa do nivel do alumnado. O obxectivo é determinar se existe algún caso que esixa medidas de apoio ou necesidades específicas.

VALORACIÓN DOS COÑECEMENTOS PREVIOS A CADA UNIDADE DIDÁCTICA:

- Realización de cuestionarios test e/ou preguntas de contestación curta (orales ou escritas) para constatar os coñecementos previos do alumnado e poder avaliar posteriormente a súa progresión.

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

As medidas de reforzo educativo seguintes serán individualizadas segundo as características do alumnado:

- Realización polo discente de esquemas sobre os apuntes da clase.
- Repaso dos contidos e resolución de dúbidas de forma individual.
- Traballo con supostos hipotéticos co/a profesor/a.
- Revisión coa docente de actividades realizadas polo alumnado de forma voluntaria.
- Realización de actividades con outro alumnado en grupos constituídos pola docente, que poidan ser positivos para o reforzo.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

- Respecto a outras persoas (ben sexan compañeiros, persoal docente ou outro persoal do centro).
- O respecto ao material do centro, mobiliario, material de laboratorio, etc.
- A necesidade de manter o segredo profesional.

- As novas tecnoloxías, TIC, están incluídas nos recursos utilizados e serán de uso común.
- A prevención de riscos e seguridade e hixiene no traballo.
- Educación para a saúde.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Asistencia a charlas, seminarios, congresos, xornadas... con temáticas relacionadas co sector sanitario e/ou co ciclo que xurdan ao longo do curso.
Ningunha específica programada no momento de rematar a programación.

10.Outros apartados

10.1) Adaptacións ao protocolo covid

Ao longo do presente curso seguiranse as recomendacións establecidas polas Autoridades Sanitarias.